

# 17.11.2023 – Norm inzake de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en 3400 in België

---

DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN,

*Gezien artikel 31, § 1 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren;*

*Gezien het ontwerp van norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren voorgelegd ter openbare raadpleging die plaatsvond van 1 december 2021 tot 1 maart 2022;*

*Gezien de commentaren ontvangen op deze openbare raadpleging;*

*Overwegende hetgeen volgt:*

- (1) De norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de internationale controlestandaarden (ISA') is van toepassing op de controle van de financiële overzichten (audit) die wordt toevertrouwd aan de bedrijfsrevisor krachtens artikel 3:55 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en op de controle van de financiële overzichten (audit) die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor, wordt toevertrouwd of op de controle die gepaard gaat met de bekendmaking, voor entiteiten die niet specifiek door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen worden beoogd, van het verslag bedoeld in de artikelen 3:75 en 3:80 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, behoudens indien er voor de uitvoering van deze opdracht een bijzondere norm of aanbeveling van toepassing is. Deze norm maakt de International Standard on Review Engagements (ISRE) 2410 eveneens van toepassing op de beoordeling van de tussentijdse historische financiële informatie uitgevoerd door een commissaris.*
- (2) Het is van algemeen belang dat de contractuele opdrachten of opdrachten die door of krachtens de wet uitsluitend worden voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, anders dan een controle of beoordeling van tussentijdse historische financiële informatie die worden beoogd door de ISA's of ISRE 2410 en die niet worden geregeld door een andere specifieke Belgische of internationale beroepsnorm, worden uitgevoerd op basis van een internationaal erkend referentiestelsel, hetgeen bijdraagt tot de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden en de harmonisering van de uitgebrachte verslagen.*
- (3) De International Standards on Assurance Engagements (ISAE) zoals aangenomen door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), bieden een antwoord op de vereisten om normen te ontwikkelen die internationaal erkend en actueel zijn. Ze zijn reeds verplicht in vele landen, met of zonder nationale aanpassing. Deze normen zijn goed bekend bij*

*de gebruikers en bevorderen de kwaliteit van de financiële en niet-financiële informatie door te voorzien in de toepassing van procedures, een betere documentatie van de werkzaamheden van de bedrijfsrevisor en een standaardisering van het verslag van de bedrijfsrevisor die de verstaanbaarheid ervan vergroot.*

- (4) Het is van algemeen belang dat voor assurance-opdrachten, anders dan deze die betrekking hebben op de historische financiële informatie, de bedrijfsrevisor een norm gebruikt voor het uitvoeren van zijn opdracht. Deze moet een hoog kwaliteitsniveau garanderen. Onderhavige norm moet dus de consistentie en striktheid van de uitvoering van de assurance-opdracht bevorderen en moet worden opgesteld mits naleving van een transparante en billijke goedkeuringsprocedure door een erkende autoriteit.*
- (5) Voor welbepaalde assurance-opdrachten bestaan er normen die aan deze criteria voldoen, zoals de ISAE's (International Standards on Assurance Engagements) goedgekeurd door de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), zoals ISAE 3000 (Herzien) "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" en ISAE 3400 "Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie".*
- (6) Het IBR heeft de vertalingen van ISAE 3000 (Herzien) en 3400 ter beschikking gesteld van de bedrijfsrevisoren op zijn website. Voor de Franse vertaling van deze normen werd er samengewerkt met de CNCC (Compagnie nationale des Commissaires aux comptes) en de CSOEC (Conseil supérieur de l'Ordre des Experts-Comptables). Aangezien de vertalingen van internationale standaarden essentieel zijn voor hun toepassing in België, verbindt de Raad van het IBR zich ertoe om verder de eventuele updates van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 te verzekeren en deze beschikbaar te stellen op de website van het IBR.*
- (7) Onderhavige norm heeft als doelstelling het verschaffen aan de bedrijfsrevisor, aan wie een assurance opdracht die door of krachtens de wet uitsluitend wordt voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, anders dan een controle of beoordeling van historische financiële informatie van een adequaat, internationaal erkend referentiekader dat hem toelaat een geschikt verslag uit te brengen in het kader van zijn opdracht waarvoor een specifieke Belgische beroepsnorm de toepassing voorziet van ISAE 3000 (Herzien) of van ISAE 3400. Deze specifieke norm zal aangeven of de opdracht een redelijke of beperkte mate van zekerheid betreft en zal een modelverslag en een modelopdrachtbrief bevatten.*
- (8) Om dit mogelijk te maken in toekomstige specifieke Belgische beroepsnormen (bv. opdrachten verbonden aan niet-financiële informatie), beoogt deze norm het toepasbaar maken in België van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 één maand na de publicatiedatum van het advies van de minister bevoegd voor Economie in het Belgisch Staatsblad.*

*In de mate dat de toepassing van verdere wijzigingen aan ISAE 3000 (Herzien) of ISAE 3400 nog niet voorwerp van een Belgische norm uitmaakt, zullen de bedrijfsrevisoren tijdens deze overgangperiode hun professionele oordeelsvorming gebruiken om de toepassing ervan te verzekeren, voor zover dit niet in strijd is met het toepasselijke wettelijke kader. Het IBR zorgt er naar best vermogen voor dat vertalingen van verdere wijzigingen van de internationale standaarden waarop deze norm betrekking heeft, binnen 18 maanden na de inwerkingtreding ervan op internationaal niveau ter beschikking worden gesteld van de bedrijfsrevisoren. Voor*

*zover het IBR vaststelt dat er sprake is van een tegenstrijdigheid, verbindt het IBR zich ertoe zo spoedig mogelijk en naar beste vermogen te communiceren aan haar leden.*

*(9) Het IBR zal, overeenkomstig artikel 31, §7, van de wet van 7 december 2016, de doctrine ontwikkelen met betrekking tot de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) en ISAE 3400 in de Belgische context.*

**HEEFT OP ZIJN ZITTING VAN 31 MAART 2023 DE HIERNAVOLGENDE NORM AANGENOMEN.**

### **Goedkeuring van onderhavige norm**

*De Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren heeft op 28 oktober 2022 het ontwerp van onderhavige norm aangenomen en ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie.*

*Overeenkomstig artikel 31, §1, 5de en 6de lid van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, werd het Instituut op 10 maart door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen gehoord tijdens een hoorzitting waarop deze zijn eigen opmerkingen en die van het College heeft meegedeeld. Na de hoorzitting heeft het Instituut de ontwerpnorm op 31 maart 2023 aangepast.*

*Overeenkomstig artikel 31, § 2 van voormelde wet, werd deze norm op 19 april 2023 door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en op 17 november 2023 door de Minister die bevoegd is voor Economie goedgekeurd. Deze goedkeuring heeft het voorwerp uitgemaakt van een bericht door de minister die bevoegd is voor Economie, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 november 2023, p. 110370.*

## I. Toepassingsgebied

1. Onderhavige norm beoogt de inwerkingtreding van de *International Standard on Assurance Engagements 3000* (Herzien) met betrekking tot “Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie” (“ISAE 3000 (Herzien)”) in het Belgisch normatief kader voor opdrachten waarvoor een specifieke norm bepaalt dat deze ISAE 3000 (Herzien) van toepassing is.

Wanneer een specifieke beroepsnorm verduidelijkt dat ISAE 3000 (Herzien) wordt toegepast op bepaalde assurance opdrachten die door of krachtens de wet uitsluitend worden voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, anders dan controle- of beoordelingsopdrachten van historische financiële informatie, betreft het de *International Standard on Assurance Engagements 3000* (Herzien) met betrekking tot “Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie” (“ISAE 3000 (Herzien)”), zoals in de Franstalige en Nederlandstalige versie gepubliceerd op de website van het IBR, waarvan de toepassing in België werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de federale minister van Economie en waarvoor een bericht in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd.

2. Onderhavige norm beoogt de inwerkingtreding van de *International Standard on Assurance Engagements 3400* met betrekking tot “Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie” (“ISAE 3400”) in het Belgisch normatief kader voor opdrachten waarvoor een specifieke norm bepaalt dat deze ISAE 3400 van toepassing is.

Wanneer een specifieke beroepsnorm verduidelijkt dat ISAE 3400 wordt toegepast op bepaalde assurance opdrachten die door of krachtens de wet uitsluitend worden voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, anders dan controle- of beoordelingsopdrachten van historische financiële informatie, betreft het de *International Standard on Assurance Engagements 3400* met betrekking tot “Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie” (“ISAE 3400”), zoals in de Franstalige en Nederlandstalige versie gepubliceerd op de website van het IBR, waarvan de toepassing in België werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de federale minister van Economie en waarvoor een bericht in het Belgisch Staatsblad werd gepubliceerd.

## II. Datum van inwerkingtreding en wijzigingsbepalingen

3. Onderhavige norm treedt in werking één maand na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het bericht tot goedkeuring door de minister die bevoegd is voor Economie.